

 Naew Na Circulation : 900,000 Ad Rate : 900	Section : กีฬา วันที่ : อาทิตย์ 01 กันยายน 2562 ปีที่ : - ฉบับที่ : - หน้า : 11 Coll.Inch : 45 Ad Value 40,500 PR Value(X3) : 121,500 คลิป : ขาวดำ หัวข้อข่าว ย้อนรอย 4 ทศวรรษ...ว.ค้นพบ...‘ค้างคาวคุณกิตติ’
---	---

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
วิทยาศาสตร์
สำหรับเยาวชน

ย้อนรอย 4 ทศวรรษ...ว.ค้นพบ...‘ค้างคาวคุณกิตติ’
สัตว์เสี่ยงสูญพันธุ์ชนิดที่เล็กที่สุดในโลก เสี่ยงใกล้สูญพันธุ์

ค้างคาวคุณกิตติ หรือที่เรียกว่า ค้างคาวกิตติ หรือ ค้างคาวหน้าหนู เป็นค้างคาวเพียงชนิดเดียวที่อยู่ในวงศ์ Craseonycteridae สกุล Craseonycteris พบได้ทางตะวันตกของประเทศไทย และทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศเมียนมา อาศัยอยู่ตามถ้ำหินปูนริมแม่น้ำ แต่ในปัจจุบันค้างคาวชนิดนี้จัดอยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์

ค้างคาวกิตติค้นพบครั้งแรกปี พ.ศ.2516 โดย กิตติ ทองลงยา นักสัตววิทยาของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย บริเวณถ้ำไทรโยค อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างทำการเก็บตัวอย่างค้างคาวในโครงการการสำรวจสัตว์หายากแห่งทางพหุวิทยา กิตติพบค้างคาวที่มีขนาดเล็กมากซึ่งไม่เคยเห็นมาก่อน จึงได้ส่งตัวอย่างค้างคาวให้กับ จอห์น เอ็ดวาร์ด ฮิลล์ (John Edward Hill) แห่งพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ ประเทศอังกฤษ เพื่อตรวจพิสูจน์และพบว่าค้างคาวชนิดนี้มีลักษณะหลายอย่างเป็นแบบฉบับของตนเอง สามารถที่จะตั้งเป็นสกุลและวงศ์ใหม่ได้

หลังจากกิตติเสียชีวิตในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2517 ฮิลล์ได้จำแนกและตีพิมพ์ถึงค้างคาวชนิดนี้ และตั้งชื่อว่า Craseonycteris thonglongyai เพื่อเป็นเกียรติแก่ กิตติ ทองลงยา ผู้ค้นพบค้างคาวชนิดนี้เป็นคนแรก

ค้างคาวคุณกิตติ ถือเป็นค้างคาวและสัตว์เสี่ยงสูญพันธุ์ที่มีขนาดเล็กที่สุดในโลก โดยมีลำตัวยาวประมาณ 29-33 มม.หนักประมาณ 2 กรัม จึงเป็นที่มาของชื่อ “bumblebee bat (ค้างคาวผึ้ง)” ซึ่งเล็กกว่าคู่แข่งคือ หนูผี โดยเฉพาะในหนูผีจิ๋ว (Suncus etruscus) ซึ่งมีน้ำหนัก 1.2-2.7 กรัม แต่มีความยาว 36-53 มม.จากหัวถึงหาง ลักษณะสำคัญของค้างคาวคุณกิตติคือ มีจมูกใหญ่เป็นพิเศษ คล้ายจมูกหมู มีรูจมูกตั้งตรง แคมมีหูใหญ่เมื่อเทียบกับส่วนหัว ขณะที่ตามีขนาดเล็ก โดยมากถูกปกคลุมด้วยขนอ่อน มีฟันเหมือนกับค้างคาวกินแมลงทั่วไป มีสูตรขากรรไกรบนเป็น 1:1:1:3 และขากรรไกรล่างเป็น 2:1:2:3 มีฟันคุดขนาดใหญ่ด้านบน มีลำตัวสีน้ำตาลแดงหรือสีเทาในส่วนหลัง ด้านท้องสีจะอ่อนกว่า ปีกมีขนาดใหญ่ มีสีเข้มกว่าปลายขาวเพื่อช่วยค้างคาวในการบินร่อน ปีกกว้างประมาณ 160 มม. ค้างคาวคุณกิตติไม่มีหางถึงแม้จะมีกระดูกสันหลังถึง 2 ชิ้น มีแผ่นหนังขนาดใหญ่เชื่อมระหว่างขาหลัง (uropatagium) ซึ่งอาจมีไว้ช่วยในการบินจับแมลง ถึงแม้ว่าจะไม่มีกระดูกหางหรือเดือยที่ช่วยควบคุมการบิน มีอุปนิสัยชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเฉลี่ยแล้วกลุ่มละ 100 ตัวต่อถ้ำ ออกหากินเป็นช่วงสั้นๆ ในตอนเย็นและเช้ามืด หากินไม่ไกลจากถ้ำที่พักอาศัย กินแมลงเป็นอาหาร ตกูกปีละหนึ่งตัวในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน โดยลูกจะอาศัยเกาะอกแม่แต่ถ้าแม่ค้างคาวต้องออกไปหากินมันจะทิ้งลูกเกาะไว้ในถ้ำ

ในปี พ.ศ. 2550 ค้างคาวคุณกิตติเป็นหนึ่งในสิบโครงการของสปีชีส์ที่ถูกคุกคามอย่างรุนแรง โดยโครงการสัตว์ที่มีวิวัฒนาการโดดเด่นและเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ทั่วโลก (EDGE) เนื่องจากปัจจุบันผลกระทบที่ส่งผลกระทบและการขยายตัวต่อประชากรค้างคาวในประเทศไทยคือการเผาป่าในทุกๆ ปี โดยเฉพาะในช่วงผสมพันธุ์ของค้างคาว และเมื่อเร็วๆ นี้ มีรายงานการพบเห็นค้างคาวคุณกิตติขณะเดินสำรวจถ้ำถ้ำ 1 บ้านในยวนแวก ต.อ่าวลึกเหนือ อ.อ่าวลึก จ.กระบี่ โดยได้พบค้างคาวขนาดเล็กมากเท่าเหรียญ 10 บาท หลังเดินจากปากถ้ำเข้าไปประมาณ 400 เมตร เกาะอยู่ในรูผนังถ้ำ เพียง 1 ตัว ซึ่งคาดว่าจะน่าจะเป็นค้างคาวคุณกิตติ

กองประชาสัมพันธ์
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย